

Përmbajtja

Llogaria korrente	1
Tregtia e mallrave	2
Tregtia e shërbimeve	3
Të ardhurat parësore	3
Të ardhurat dytësore	4
Llogaria kapitale	5
Llogaria financiare	5

Kryesore:

- Deficiti i llogarisë korrente shënoi 133 milionë euro, i ngushtuar në terma vjetorë;
- Llogaria e shërbimeve zgjeroi suficitin me 111 milionë euro, diktuar nga rritje e konsiderueshme në të ardhurat nga shërbime të tjera biznesi;
- Thellimi i deficitit të tregtisë në mallra është kryesisht pasojë e importeve të larta në energji elektrike si dhe rënies së eksporteve të naftës dhe produkteve të saj;
- Fluksi hyrës neto i investimeve direkte shënoi 299 milionë euro; transaksionet në formën e zgjerimit të kapitalit shënuan 318 milionë euro, të përqëndruara në sektorin e energjetikës, hidrokarbureve dhe ndërmjetësimit financiar; marrëdhëniet e borxhit mes kompanive të lidhura derivuan një fluks negativ prej 20 milionë euro;
- Të ardhurat në formën e dërgesave të emigrantëve shënuan 166 milionë euro;
- Stoku i rezervës valutore në fund të periudhës vlerësohet i mjaftueshëm për mbulimin e 6.5 muaj importe në mallra dhe shërbime.

BILANCI I PAGESAVE¹

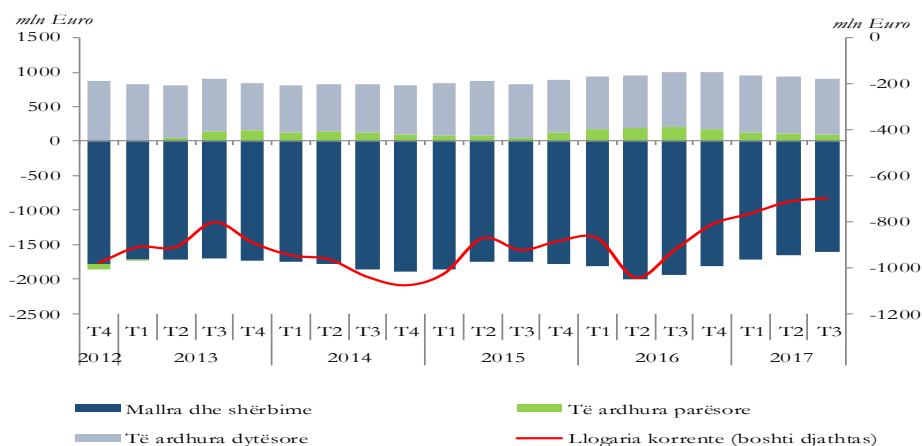
Deficiti i llogarisë korrente, për tremujorin e tretë të vitit 2017, shënon 133 milionë euro dhe vlerësohet në rënie në baza vjetore (me rreth 10%). Përmirësimi i deficitit korrent, reflekton zgjerimin e të ardhurave neto nga shërbimet, kryesisht për efekt të rritjes së të ardhurave nga shërbimet e biznesit dhe shërbimet e udhëtimit. Ndërkohë, tregtia në mallra shënoi zgjerim të deficitit tregtar, me 11% në baza vjetore.

Deficiti tregtar (mallra dhe shërbime) ra me rreth 9%, në nivelin 374 milionë euro. Shkalla e ekspozimit të ekonomisë shqiptare vlerësohet në 103 milionë euro në rënie me 43 milionë euro krahasuar me një vit më parë.

LLOGARIA KORRENTE

Gjatë periudhës transaksionet² në llogarinë korrente vlerësohen rreth 3,015 milionë euro dhe janë zgjeruar me 12% në terma vjetorë. Deficiti i llogarisë korrente shënoi 133 milionë euro, rreth 10% më i ulët krahasuar me një vit më parë.

Tkurrrja e deficitit korrent, u diktua kryesisht nga zgjerimi i ndjeshëm në suficitin e llogarisë së shërbimeve. Ky zhvillim u mbështet nga flukset e larta hyrëse në “shërbime të tjera biznesi” si dhe në “shërbime udhëtimi”. Ndërkohë që, deficitin tregtar (mallra) shënoi nivel më të lartë (rreth 74 milionë euro) kundrejt të njëjtës periudhë të vitit të kaluar.

Grafik 1. Ecuria e përbërësve të llogarisë korrente (shuma rrëshkitëse e katër tremujorëve)

¹ Bilanci i Pagesave (BP) regjistron të gjitha transaksionet ekonomike midis njësive rezidente dhe jorezidente gjatë një periudhe të dhënë kohe. Të dhënat janë hartuar bazuar në metodologjinë e FMN "Manuali i Bilancit të Pagesave, Botimi i 6-të". Bilanci i llogarisë korrente me bilancin e llogarisë kapitale përcakton shkallën e ekspozimit të ekonomisë shqiptare me pjesën tjetër të botës, ndërsa llogaria financiare shpjegon si është financiar ky ekspozim.

² Sqarim: Përfshin vlerën bruto të të gjithë transaksioneve të kryera sipas kategorive që përbëjnë Llogarinë Korrente.

Importi i mallrave u rrit me 10%, në nivelin 938 milionë euro, diktuar nga flukse të larta të importeve të energjisë elektrike. Ndërkohë që, eksporti i mallrave, shënoi një rritje të moderuar, rreth 6%, e mbështetur kryesisht nga zgjerimi i eksportit të metaleve bazë dhe artikujve të tyre.

Gjatë periudhës, rreth 94% e shpenzimeve korrente³ kanë shkuar për financimin e importeve të mallrave dhe shërbimeve, ndërkohë që hyrjet valutore⁴ janë siguruar kryesisht nga eksportet e shërbimeve (në masën 64%) dhe ato të mallrave dhe të ardhurat dytësore (së bashku për rreth 29%).

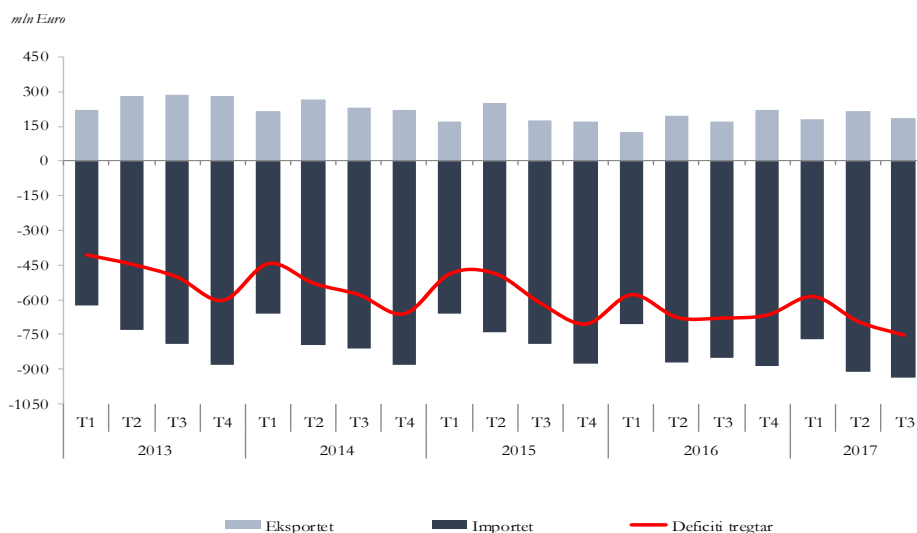
TREGTIA E MALLRAVE

Ekonomia vendase karakterizohet nga deficit i vazhdueshëm tregtar. Vëllimi i përgjithshëm i *shkëmbimeve tregtare*, gjatë periudhës, u zgjerua me 9% në nivelin 1,121 milionë euro, dhe përbën rreth 37% të transaksioneve korrente.

Në terma vjetore, *eksportet* janë rritur me 6%, në nivelin 184 milionë euro. *Importi i mallrave* shënon 938 milionë euro me rritje prej 10%. Shkalla e mbulimit të importeve nga eksportet vlerësohet në nivelin 20%, relativisht në të njëjtin nivel të një viti më parë.

Thellimi i deficitit të *tregtisë në mallra* është kryesisht pasojë e (i) importeve të larta në energji elektrike si dhe (ii) rënies së eksporteve të naftës dhe produkteve të saj.

Thellimi i deficitit të tregtisë në mallra është kryesisht pasojë e importeve të larta në energji elektrike si dhe rënies së eksporteve të naftës dhe produkteve të saj.

Grafik 2. Ecuria e tregtisë në mallra

³ Sqarim: Shpenzimet korrente përfshijnë importin e mallrave, importin e shërbimeve, daljet në të ardhurat parësore dhe daljet në të ardhurat dytësore.

⁴ Sqarim: Hyrjet valutore përfshijnë eksportin e mallrave, eksportin e shërbimeve, hyrjet në të ardhurat parësore dhe hyrjet në të ardhurat dytësore.

TREGTIA E SHËRBIMEVE

Llogaria e shërbimeve, regjistroi një balancë pozitive prej rreth 380 milionë eurosh, rreth 111 milionë euro më e lartë krahasuar me të njëjtën periudhë në një vit më parë. Kontributi kryesor në këtë zhvillim rezultoi nga zgjerimi i suficiteve përkatës në zërat “shërbime të tjera biznesi”, “shërbime udhëtimi”.

Shërbimet e udhëtimit u mbyllën me bilanc pozitiv prej 181 milionë euro, ose 18% më i lartë kundrejt të njëjtës periudhë të një viti më parë. Të ardhurat dhe shpenzimet në këtë kategori u rritën respektivisht me 13% dhe 11%. Shërbimet e udhëtimit zënë peshën më të madhe në flukset hyrëse dhe dalëse të regjistruara nën llogarinë e shërbimeve – me 63% të të ardhurave dhe 75% të shpenzimeve të saj.

Gjatë tremujorit të tretë të 2017, eksporti i shërbimeve të udhëtimit i ka siguruar ekonomisë vendase rreth 588 milionë euro. Rritja vjetore e të ardhurave u ndikua nga rritja e numrit të vizitorëve të huaj (jo rezidentë) në vend (rreth 3%), sëbashku me rritjen e shpenzimeve mesatare të këtij grupimi (me 16%).

Nga ana tjetër, udhëtarët rezidentë (shqiptarë dhe të huaj) kanë shpenzuar në udhëtimet e tyre jashtë vendit 407 milionë euro. Në baza vjetore, numri i rezidentëve që kanë udhëtuar jashtë është rritur me 5% dhe në të njëjtën kohë këta të fundit kanë rritur ditëqëndrimin. Ndërkohë, koeficienti i shpenzimeve mesatare vlerësohet lehtësisht në rënie.

Bilanci pozitiv i “shërbimeve për përpunim të inputeve fizike”⁵ të zotëruara nga të tjerët u vlerësua në 111 milionë euro, me rritje 20%, në terma vjetorë. Të ardhurat hyrëse të kësaj kategorie shënojnë rreth 112 milionë euro dhe përfaqësojnë shërbime që ekonomia shqiptare i ofron partnerëve të huaj (jo rezidentëve) për përpunimin e mallrave të tyre.

“Shërbime të tjera biznesi” rezultuan me bilanc pozitiv prej 97 milionë euro duke vijuar nën të njëjtin trend zgjerimi me periudhën paraardhëse. Kjo kategori shërbimi i ka sjellë ekonomisë shqiptare flukse valutore hyrëse në rreth 114 milionë euro.

*Zgjerim i balancës
pozitive në shërbime
diktuar nga rritje e
konsiderueshme në të
ardhurat nga shërbime
të tjera biznesi*

TË ARDHURAT PARËSORE

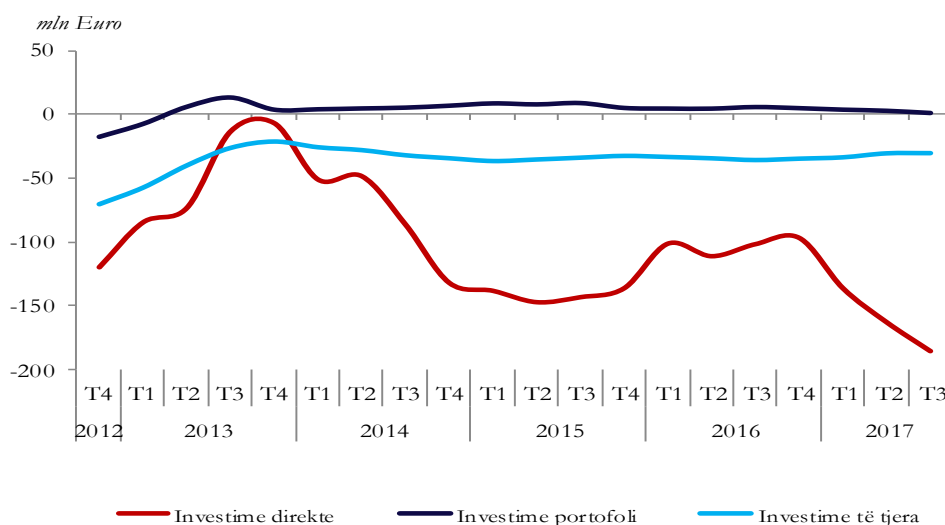
Llogaria e të ardhurave parësore u mbyll me një fluks neto pozitiv prej 28 milionë eurosh, rreth 24 milionë euro më pak krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë. Në baza vjetore, flukset hyrëse në këtë kategori kanë rënë me 3%, ndërsa ato dalëse janë rritur me 45%.

Të ardhurat neto faktoriale nga puna, të cilat përfaqësojnë flukset kryesore hyrëse të të ardhurave parësore, vlerësohen në 71 milionë euro, rreth 9% më të larta se një vit më parë.

Të ardhurat nga investimet vijnë në bilanc negativ (flukse neto dalëse), i cili në terma vjetorë u zgjerua me rreth 4 herë, në nivelin 36 milionë euro. Fluksi dalës prezantohet në formën e pagesave të dividendëve dhe fitimit të riinvestuar (44 milionë euro) si dhe pagesa interesash (15 milionë euro).

⁵ Këtu përfshihet vëllimi i transaksioneve të kryera për industrinë e tekstilëve dhe të artikuljeve tekstile, dhe të këpucëve (industria e përpunimit me lëndë të parë të huaj në vend).

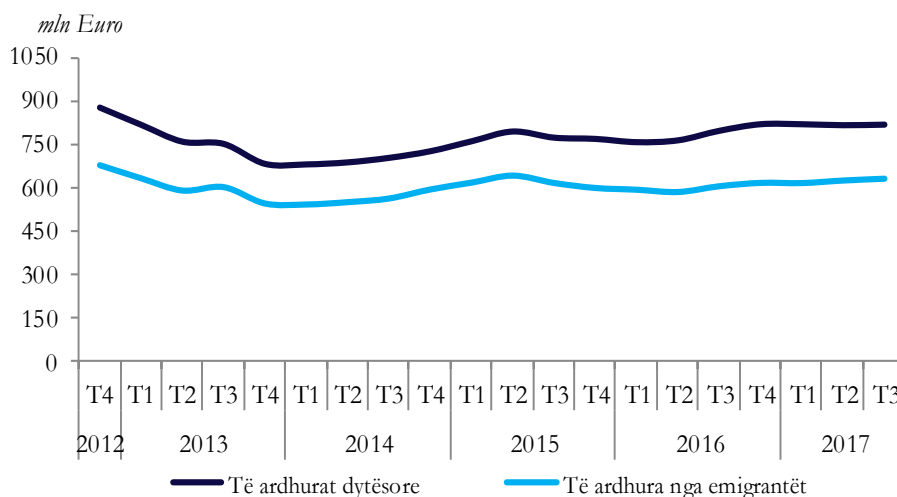
Grafik 3. Ecuria e të ardhurave parësore nga investimet (shuma rrëshkitëse e katër tremujorëve)

TË ARDHURAT DYTËSORE

Të ardhurat dytësore u vlerësuan në 212 milionë euro, në rritje të lehtë vjetore prej 1%. Transfertat neto në formën e “dërgesave nga emigrantët” përbëjnë rreth 78% kësaj kategorie.

Sipas vlerësimeve të Bankës së Shqipërisë, prurjet valutore të emigrantëve gjatë periudhës shënuan rreth 166 milionë euro, me një rritje vjetore prej 4%.

*Të ardhurat në formën
e dërgesave të
emigrantëve shënuan
166 milionë euro*

Grafik 4. Ecuria e të ardhurave dytësore dhe të ardhurat nga emigrantët (shuma rrëshkitëse e katër tremujorëve).

LLOGARIA KAPITALE

Flukset valutore neto në llogarinë kapitale u vlerësuan në 30 milionë euro, rreth 27 milionë euro më shumë se në të njëjtën periudhë një vit më parë. Rritja i atribuohet rritjes së granteve qeveritare për investime kapitale, dhe në të njëjtën kohë rritjes së transfertave kapitale drejt sektorit privat.

LLOGARIA FINANCIARE

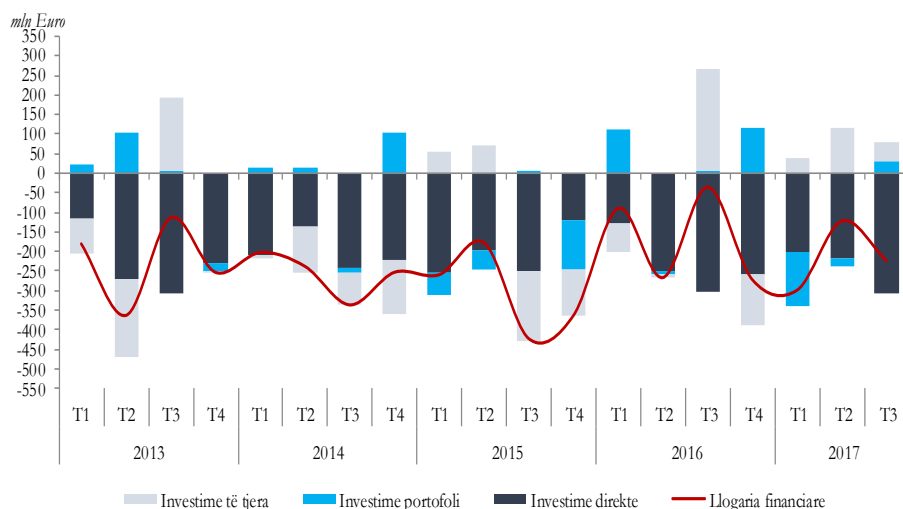
Llogaria financiare regjistroi pozicion debitor me botën, prej 224 milionë euro, nivel i cili është rreth 189 milionë euro më i lartë referuar të njëjtës periudhë në një vit më parë.

Fluksi i *detyrimeve financiare* të Shqipërisë me botën, vlerësohet 332 milionë euro, në rënie vjetore me 3%. Ndërsa, teprica pozitive në mjete financiare (zotërimet tona jashtë) shënoi 108 milionë euro, rreth 65% më e ulët në terma vjetorë.

Gjatë periudhës, *detyrimet financiare* u krijuan në masën më të madhe nga flukse jo borxh krijuese, në trajtën e investimeve të huaja direkte.

Fluksi hyrës neto i *investimeve të huaja direkte* shënon 299 milionë euro, duke ruajtur nivelin e një viti më parë. Transaksionet në formën e zgjerimit të kapitalit shënuan 318 milionë euro dhe ishin kryesisht të përqëndruara në sektorin e energjetikës (59%) hidrokarbureve (12%) dhe ndërmjetësimit financiar (12%). Ndërkohë, marrëdhëniet e borxhit mes kompanive të lidhura derivuan një fluks negativ prej 20 milionë euro.

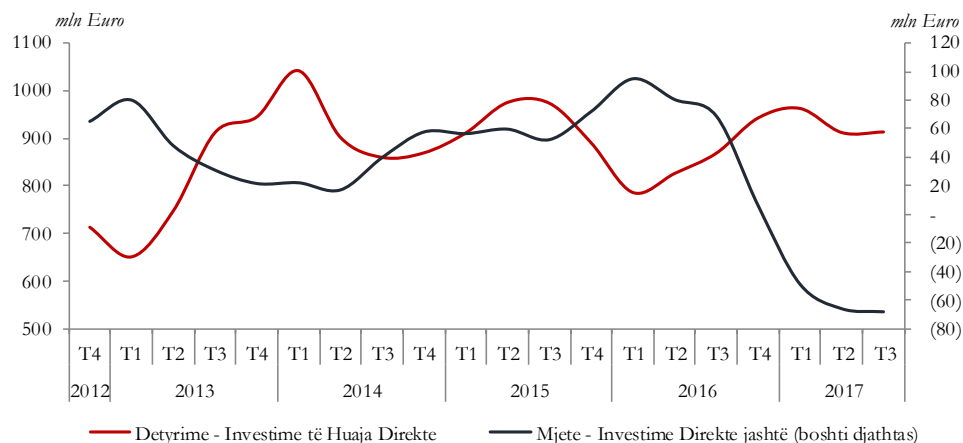
Ndërkohë, detyrimet në formën e *investimeve të portofolit* rezultuan në fluks pozitiv prej 1 milionë euro. Detyrimet në formën e *investimeve të tjera* (hua, monedha dhe depozita, etj) u zgjeruan me 32 milionë euro, megjithatë 13 milionë më pak, referuar ecurisë në të njëjtën periudhë të një viti më parë.

Grafik 5. Llogaria financiare dhe flukset neto sipas kategorive përbërëse.

Fluksi hyrës neto i investimeve direkte shënon 299 milionë euro; transaksionet në formën e zgjerimit të kapitalit shënuan 318 milionë euro, të përqëndruara në sektorin e energjetikës, hidrokarbureve dhe ndërmjetësimit financiar; marrëdhëniet e borxhit mes kompanive të lidhura derivuan një fluks negativ prej 20 milionë euro.

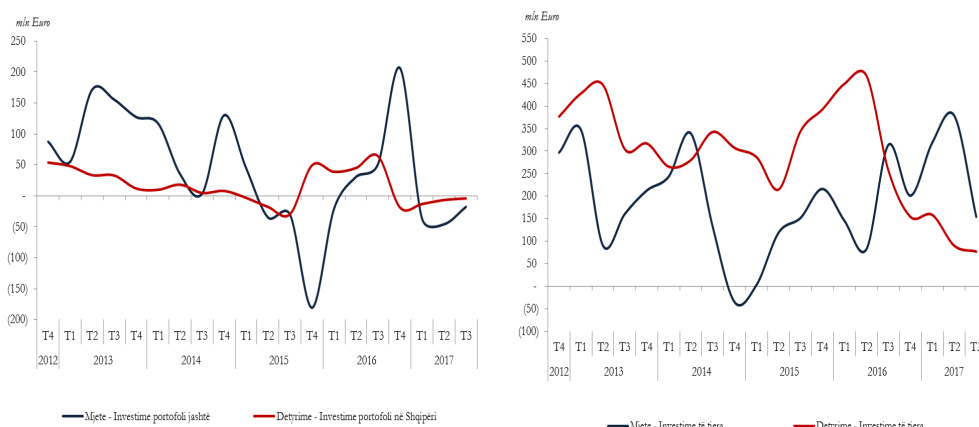

Grafik 6. Ecuria e fluksit të investimeve direkte - mjete dhe detyrime (shuma rrëshkitëse e katër tremujorëve).

Në kahun e mjeteve financiare, zgjerimin më të madh e shënuan investimet e tjera, me një fluks rritës prej 82 milionë euro, kryesisht në “monedha dhe depozita” të korporatave depozituese (bankat).

Pretendimet e ekonomisë shqiptare në formën e investimeve të portofolit shënuan rritje prej 32 milionë euro, dhe kryesisht përfaqësojnë zotërimet e korporatave depozituese (bankat) në formën e instrumenteve të borxhit.

Stoku i rezervës valutore në fund të periudhës vlerësohet i mjaftueshëm për mbulimin e 6.5 muaj importe në mallra dhe shërbime.

Grafik 7. Ecuria e fluksit të investimeve të portofolit dhe investimeve të tjera - mjete dhe detyrime (shuma rrëshkitëse e katër tremujorëve).

Mjetet e rezervës kanë shënuar rritje me 38 milionë euro. Stoku i rezervës valutore në fund të periudhës shënon 2,825 milionë euro, i mjaftueshëm për mbulimin e 6.5 muaj importe në mallra dhe shërbime.

**DEPARTAMENTI I
STATISTIKAVE
FINANCIARE**

Sheshi "Skënderbej", nr. 1, Tiranë

Tel: + 355 4 241 93 01
+ 355 4 241 93 02
+ 355 4 241 93 03
+ 355 4 241 94 09
+ 355 4 241 94 10
+ 355 4 241 94 11

Fax: + 355 4 241 94 08
Email: statistics@bankofalbania.org

Shënime:

Banka e Shqipërisë rezervon të drejtën për të bërë rishikimin e statistikave të publikuara. Në rastin e rishikimeve që sjellin ndryshime të treguesve, Banka e Shqipërisë njehtë përdoruesit me faktorët e rishikimit dhe ndikimin përkatës.

Gjatë periudhës kanë ndodhur ndryshime në bilancin e pagesave si pasojë e rishikimeve.

Treguesit e rishikuar janë kryesisht deficitit korent, të ardhurat parësore, llogaria financiare, investimet direkte dhe investimet e tjera, si pasojë e plotësimit të informacionit me të dhëna nga njësitë raportuese.

Është rishikuar seria kohore T1/2017-T2/2017, për më shumë informacion referojuni të dhënave në linkun:

https://www.bankofalbania.org/web/Statistika_230_1.php?evn=aggregate_detaje&evb=aggregate&cregtab_id=705&periudha_id=3